

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

*40 років стоматологічному факультету
Харківського національного медичного
університету*

ПИТАННЯ ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНОЇ ТА КЛІНІЧНОЇ СТОМАТОЛОГІЇ

*Збірник наукових праць
Випуск 13*

**МАТЕРІАЛИ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ З
МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ
«АКТУАЛЬНА СТОМАТОЛОГІЯ. НАУКА, ПРАКТИКА, ПЕ-
ДАГОГІКА» З НАГОДИ 40-РІЧНОГО ЮВІЛЕЮ СТОМАТО-
ЛОГІЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ ХАРКІВСЬКОГО НАЦІО-
НАЛЬНОГО МЕДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
Харків, 23 листопада 2018 р.**

Харків
2018

УДК 616.31 (081/082)

ББК 56.6

П 35

Редакційна колегія: проф. Є.М. Рябоконт (відповідальний редактор), ас. Б.Г. Бурцев (відповідальний секретар.), проф. С.М. Григоров, проф. Г.Ф. Катурова, проф. Р.С. Назарян, доц. В.В. Ніконов, проф. Г.П. Рузін, проф. І.І. Соколова, проф. І.В. Янішен

Рецензенти: професор А.В. Самойленко – зав. каф. терапевтичної стоматології ДЗ «Дніпропетровська медична академія МОЗ України»; професор В.І. Гризодуб – зав. каф. ортопедичної стоматології № 1 Харківської медичної академії післядипломної освіти МОЗ України.

Питання експериментальної та клінічної стоматології: Зб. науч. праць. – Вип. 13. / Редкол.: Є.М. Рябоконт (відп. ред.) та ін.; МОЗ України, Харк. нац. мед. ун-т. – Х.: ФОП Бровін О.В., 2018. – 190 с. ISBN 978-617-7555-93-2

Затверджений та рекомендований до видання Вченою радою Харківського національного медичного університету (протокол № 11 від 15.11.2018 р.)

Збірка наукових праць присвячена 40-річчю стоматологічного факультету Харківського національного медичного університету. У ній представлені матеріали науково-практичної конференції з міжнародною участю «Актуальна стоматологія. Наука, практика, педагогіка» з нагоди 40-річного ювілею стоматологічного факультету Харківського національного медичного університету (23 листопада 2018 р.). Збірка включає результати наукових досліджень по актуальних проблемах стоматології та щелепно-лицьової хірургії з різних країн. У випуск включені праці фахівців, які виконані на кафедрах стоматологічного профілю та суміжних дисциплін медичних ВНЗ і установ післядипломної освіти лікарів, а також в практичній охороні здоров'я. У них відбиті експериментальні, теоретичні і клінічні питання сучасної стоматології та щелепно-лицьової хірургії.

Автори виражають подяку за допомогу в публікації збірки ГО «Харківське обласне відділення Асоціації стоматологів України» (Президент – професор Є.М. Рябоконт)

ISBN 978-617-7555-93-2

УДК 616.31 (081/082)

ББК 56.6

© Харківський національний медичний університет, 2018

rod to the connection sponges, angle aggravation of sponges edges and their dimensions make it possible to measure the distance between convex and concave points of frontal and occipital bones, pterygopalatine fossa, between hillocks of parietal bone, and so on. Our device can be used for necessary craniometric measurements directly in the dental clinics. Our proposed device for craniometry we used during craniometric studies at the Department of Prosthodontics KhNMU.

Key-words: anthropometric indicators, morphometric studies of head and face, craniometric device.

УДК 616:314-089.28/29:616.9

Янішен І.В., Філатов І.В., Куліш С.А.

НОВИЙ АЛЬГІНАТНИЙ ВІДБИТКОВИЙ СТОМАТОЛОГІЧНИЙ МАТЕРІАЛ З ДЕКОНТАМІНАЦІЙНОЮ ЕФЕКТИВНІСТЮ

Харківський національний медичний університет, Україна.

Загальновідомо, що стоматологи і зубні техніки відносяться до групи підвищеного професійного ризику з приводу захворюваності на гепатит та СНІД, оскільки вони мають постійний контакт із кров'ю і слиною пацієнтів, в яких виявлена найбільша концентрація вірусів даних захворювань. Також вони можуть бути і причиною передачі інфекції через стоматологічні вироби від медичного працівника до пацієнта, і від пацієнта до пацієнта, що обумовлює актуальність проблеми знезараження стоматологічних виробів та стоматологічних матеріалів, з яких ці вироби створені. Основні напрямки у вирішенні даної проблеми – дезінфекція і стерилізація стоматологічних матеріалів або виробів з них перед передачею в зуботехнічну лабораторію, і розробка рецептур стоматологічних матеріалів, які мають деконтамінаційну властивість.

Метою нашого дослідження стала розробка нового вітчизняного альгінатного відбиткового стоматологічного матеріалу з деконтамінаційною ефективністю.

Нами було проведено вивчення ефективності існуючих способів дезінфекції відбитків і їх впливу на відбитки та гіпсові моделі. Базуючись на результатах цих досліджень нами була розроблена рецептура альгінатного відбиткового стоматологічного матеріалу з деконтамінаційною ефективністю. Матеріал включає, ваг. %: альгінат натрію (12,25-16,75), гіпс природний (9,5-19,5), діатомітову землю (60,5-61,5), натрій вуглекислий (1,95-2,05), натрій кремнефтористий Γ 0,55-0,65), пігмент зелений (0,03-0,13), пероксид (2,0), олію м'ятну (0,05), тальк мелений (5,22-5,32). Деконтамінаційний ефект забезпечує включення в рецептуру пероксиду К-30, який має бактерицидні властивості.

З метою оцінки ефективності знезаражування вивчали мікробіоценоз ротової порожнини пацієнтів і бактеріальну забрудненість відбитків з розробленого альгінатного відбиткового матеріалу з деконтамінаційною ефективністю у порівнянні із стандартним відбитковим матеріалом, в рецептурі якого немає складових із знезаражуючим ефектом.

Для порівняння обрано відбитковий стоматологічний матеріал з рецеп-

турою, яка включає: альгінат натрію, діатоміт, натрій вуглекислий, натрій кремнефтористий, віддушку, гіпс природний, тальк мелений.

При вивченні мікробіоценозу ротової порожнини пацієнтів, які брали участь у клінічних дослідженнях, з'ясовано, що загальна кількість мікроорганізмів становила $(51,1 \pm 6,2)$ колонієутворюючих одиниць на мл (КУО/мл). Мікроорганізми були представлені переважно анаеробними організмами (всього $(28,2 \pm 3,4)$ КУО/мл, що становить 55,2%), тоді як аеробні мікроорганізми становили 44,8%. Серед анаеробної флори найбільше представництво $(5,52 \pm 0,16)$ КУО/мл мали *Lactobacterium sp.*, а серед аеробних - *Streptoc. Pyogenes* $(6,21 \pm 0,10)$ КУО/мл).

У цих же пацієнтів отримано відбитки протезного ложа з допомогою досліджуваних відбиткових матеріалів. Для мікробіологічного дослідження виконували змиви з одержаних відбитків. Було встановлено, що знезаражуюча ефективність розробленого матеріалу проявлялась достовірним зменшенням рівнів бактеріальної забрудненості відбитків з усіх видів мікроорганізмів у порівнянні з відомим матеріалом. За даними окремих досліджень кількість мікроорганізмів на відбитку складає від $1,14 \times 10^8$ до 6×10^9 мікробних клітин. У разі застосування відбиткового матеріалу з розробленою рецептурою анаеробна флора на відбитку була представлена *Lactobacterium sp* $(1,10 \pm 0,05)$ КУО/мл), а аеробна флора була представлена *Streptoc. Pyogenes* $(1,10 \pm 0,05)$ КУО/мл).

Проведені випробування по визначенню фізико-механічних властивостей зразків виготовлених з нового матеріалу і матеріалу-аналога показали, що додаткове внесення пероксиду К-30 до складу композиції альгінатного відбиткового матеріалу дозволило, поряд з отриманням істотної деконтамінаційної дії, змінити клініко-технологічні та фізико-хімічні властивості у порівнянні з матеріалом-аналогом. За отриманими даними фізико-механічних досліджень встановлено, що у розробленого нами матеріалу ($(149,5 \pm 2,5)$ с) достовірно ($p < 0,05$) менший на 13,0% час структурування, ніж у аналога ($(169,3 \pm 6,2)$ с), показник деформації при стисненні ($(1,79 \pm 0,2)$ %) достовірно ($p < 0,05$) менший на 5,3%, порівняно з аналогом ($(1,9 \pm 0,2)$ %), показник міцність при стисненні був однаковим для обох матеріалів ($(0,66 \pm 0,03)$ Н/мм²) ($p < 0,05$), розмірна точність гіпсових моделей, при використанні нового матеріалу, забезпечується на рівні 99,3% лінійних розмірів.

Наступним етапом стало проведення клінічної апробацію нового відбиткового матеріалу. Ми використовували його при ортопедичному лікуванні пацієнтів із захворюваннями пародонту для виготовлення імедіат-протезів у пацієнтів з рухливістю зубів 3-4 ступеня і бюгельних протезів при наявності у пацієнтів патологічної рухливості зубів 1-2 ступеня. Було проведено порівняльний аналіз клініко-функціональної ефективності використання нового матеріалу (основна група) і матеріалу аналога (контрольна група). У контрольній групі при виготовленні імедіат-протезів для функціональної адаптації потрібно в середньому $1,85 \pm 0,06$ корекцій на один протез, тоді як в основній групі на 10,1% менше $(1,68 \pm 0,04; p < 0,05)$. При виготовленні бюгельних протезів в контрольній групі в середньому було виконано $1,69 \pm 0,07$ корекцій, а в основній групі на 19% менше $(1,42 \pm 0,05; p < 0,01)$.

Висновки. 1. Розроблений нами матеріал дозволяє отримувати високоточні, в порівнянні з аналогами, відбитки протезних лож пацієнтів з подальшим виготовленням адекватних гіпсових моделей, які не потребують додаткової деконтамінації. 2. Використання нового альгінатного відбиткового матеріалу достовірно зменшує рівень контамінації відбитків ($p < 0,05$) у порівнянні з аналогом в 1,3 рази. 3. Оцінка результатів аналізу фізико-механічних і клініко-технологічних властивостей нового альгінатного відбиткового матеріалу з пероксидом К-30 підтвердила його відповідність вимогам ISO 1563-2011. 4. За результатами клінічної апробації нового альгінатного відбиткового матеріалу встановлено, що його використання при виготовленні знімних протезів забезпечує достовірно ($p < 0,05$) більший на 10,3% по відношенню до аналога клініко-функціональний ефект, що виявляється у зменшенні частоти корекції базисів знімних протезів з $(1,82 \pm 0,05)$ корекцій на один протез в контрольній групі до $(1,65 \pm 0,04)$ – в основній групі.

Yanishen I.V., Filatov I.V., Kulish S.A. NEW ALGINATE DENTAL IMPRESSION MATERIAL WITH DECONTAMINATIVE EFFICIENCY.

Kharkiv national medical university, Ukraine

Summary. The aim of the study was a comparative evaluation of contamination efficiency and dimensional accuracy of dentures made using impression materials (IM) "Stomalgin-05". The results of laboratory tests determine the optimal parameters of new materials, and research of their clinical and technological properties will improve the quality of patient's treatment with defects in dentition and, in general, provide a reasonable and optimal selection of these materials for the manufacturing for orthopedic structures.

Key-words: Decontamination efficiency, dimensional accuracy, impression materials, bacterial contamination prints, bacterial contamination models.

<i>стики які проживають в закарпатській області.</i>	129
<i>Петришин О.А., Сулим Ю.В. Використання стоматологічних плівок у практиці терапевтичної стоматології.</i>	131
<i>Пилипенко Т. І. Досвід цементування незнімних конструкцій зубних протезів на імплантатах з цементним способом фіксації новим способом.</i>	134
<i>Проць Г.Б., Пюрик В.П., Репетило І.І. Діагностика, профілактика та корекція структурно-функціональних порушень кісткової тканини при проведенні денทัลної імплантації.</i>	137
<i>Пустовойт К.А. Вивчення особливостей стоматологічного статусу дітей 6–7 років із пігментованим зубним нальотом зеленого кольору.</i>	145
<i>Рябоконт Є.М., Костюк Н.Г. Неінвазивна герметизація фісур постійних зубів високонатовненим герметиком <i>Jen-Fissufill (JEND LLC)</i> у дорослих.</i>	147
<i>Рябоконт Є.М., Андрєєва О.В., Костюк Н.Г. Дуальна система професійної медичної освіти як невід’ємна складова медично-освітнянської та медичної реформи.</i>	148
<i>Рябоконт Є.М., Баглик Т.В., Андрєєва О.В., Стебляно Л.В., Бурцев Б.Г. Удосконалення професійної підготовки студентів на кафедрі терапевтичної стоматології.</i>	150
<i>Садигова Н.Н., Ахмедбейли Д.Р. Оптимизация диагностических и лечебных методов при осложнениях денทัลной имплантации.</i>	151
<i>Стебляно Л.В., Баглык Т.В., Заверуха Я.И., Бурцев Б.Г. Применение кальцийсодержащего прокладочного материала в клинической практике.</i>	153
<i>Стоян О. Ю., Денисова О. Г. Спостереження особливостей стоматологічного статусу при синдромі арнольда-кіарі і типу.</i>	155
<i>Струк В.І., Біда В.І. Особливості перебігу та ортопедичної реабілітації хворих з патологічним стиранням твердих тканин зубів, ускладненим зниженням висоти прикусу та дисфункцією скронево-нижньощелепних суглобів.</i>	160
<i>Сулим Ю.В., Петришин О.А. Застосування наясенних адгезивних пов’язок у лікуванні пародонтитів.</i>	162
<i>Сулим Ю.В., Петришин О.А. Використання стоматологічних плівок у практиці терапевтичної стоматології.</i>	164
<i>Терехова Т.Н., Шаковец Н.В., Кленовская М.И., Мельникова Е.И., Чернявская Н. Д., Наумович Д.Н. Оценка риска кариеса незрелых зубов у детей и подростков, относящихся к разным группам здоровья.</i>	166
<i>Фастовець О.О., Глазков О. О. Дослідження зв’язків між показниками суб’єктивної та об’єктивної оцінки ефективності повного знімного протезування.</i>	169
<i>Федик Т.В., Гаджула Н.Г. Визначення індексу вооз – significant index of caries у старшокласників.</i>	172
<i>Yanishen I.V., Movchan O.V. Clinical rationale of the using of the cream for fixing complete removable plastic prostheses.</i>	173
<i>Янішен І.В., Дюдіна І.Л., Томілін В.Г. Методика профілактики виникнення можливих ускладнень операції препарування твердих тканин зубів.</i>	175
<i>Yanishen I., Fedotova O., Zapara P. Comparative evaluation of the results of a laboratory study of the adhesion strength of a-silicone lining material in the manufacture of two-layer structures of removable prostheses.</i>	177
<i>Янішен І.В., Кричка Н.В., Погоріла А.В. Роль фіксації та стабілізації знімних протезів у хворих з повною відсутністю зубів.</i>	179
<i>Янішен І.В., Масловський О.С., Куліш С.А. Новий пристрій для краніометрії.</i>	181
<i>Янішен І.В., Філатов І.В., Куліш С.А. Новий альгінатний відбитковий стоматологічний матеріал з деконтамінаційною ефективністю.</i>	184
<i>ЗМІСТ.</i>	187